Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Dodon)
Dosarul nr. 3a-1250/24 (2-23132825-02-3a-30102024)

D E C I Z I E

07 mai 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Completul de Contencios Administrativ în componența:

Preşedintele completului, Sîrbu Victoria
judecătorul Bostan Angela și Cașcaval Andrei
Judecătorii Negrei Corina
Grefier

examinând în ședință publică, apelul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 06 iunie 2024, adoptată în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Stratan Andrei către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, cu privire la anularea actelor administrative,

C O N S T A TĂ :

Pretențiile reclamantului:

La 14 septembrie 2023 Stratan Andrei s-a adresat cu o acțiune în contencios administrativ către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, cu privire la anularea actelor administrative.

În motivarea acțiunii depuse a indicat că, în anul 2018 a fost angajat la Biroul Vamal Nord în calitate de inspector vamal, fiind încheiat contractul individual de muncă. Ulterior, prin Ordinul 1133-p din 27 octombrie 2021, a fost promovat la funcţia de inspector superior la postul vamal ZEL Bălţi, Biroul Vamal Nord. În luna septembrie 2022 a fost trecut temporar la Postul Vamal de Frontieră Internaţional (PVFI) Rutier Costeşti, unde activează până în prezent.

În privinţa sa a fost iniţiată ancheta de serviciu de către Direcţia integritate şi supraveghere a Serviciului Vamal, însă, încheierea pe marginea anchetei de

serviciu nu i s-a adus la cunoştinţă și nu cunoaşte care au fost circumstanţele stabilite în cadrul anchetei de serviciu care au stat la baza sancţionării sale.

Astfel, indică reclamantul că, la 11 septembrie 2023 a luat cunoştinţă cu ordinul nr. 821-p din 08 septembrie 2023 emis de directorul Serviciului Vamal, Igor Talmazan, prin care i-a fost aplicată în mod ilegal sancţiunea de mustrare aspră.

Consideră că, procedura disciplinară efectuată în privinţa sa a fost una viciată de mai multe neajunsuri. În primul, rând fiind vorba de efectuarea unilaterală şi incompletă a procedurii disciplinare, fără a cerceta multiaspectual circumstanţele speţei.

Menționează reclamantul că, la emiterea actului administrativ individual, aurtoritatea publică pârâtă urma să se conformeze normelor Codului administrativ și anume art. art. 31, 118

Indică că, în ordinul Serviciului Vamal nr. 821-p din 08 septembrie 2023 lipseşte motivarea referitoare la circumstanţele constatate şi prevederile legale din care să se constate că încălcarea imputată lui constituie abatere disciplinară gravă conform prevederilor legale, iar lipsa motivării complete condiţionează legalitatea acestuia.

Motivarea ordinului de aplicare a sancţiunii disciplinare nu trebuie să se rezume la indicarea unor norme de drept, angajatorul având obligaţia de a raporta circumstanţele de fapt la normele de drept invocate.

La 28 noiembrie 2023 reclamantul Andrei Stratan a depus cerere de completare a temeiurilor acțiunii, indicând că a inițiat o acțiune de contencios administrativ în contestare, urmărind anularea ordinului nr .821-p din 08 septembrie 2023 Cu privire la sancționarea unor funcționari vamali, Biroul Vamal Nord.

În acest sens reclamantul susține că, a urmat întocmai conduita prescrisă de lege pentru contestarea/anularea actului administrativ individual defavorabil emis de Serviciul Vamal, ordinul nr. 821-p din 08 septembrie 2023 Cu privire la sancționarea unor funcționari vamali, Biroul Vamal Nord. Întrucât ordinul contestat în spața dată nu a fost motivat de către organul emitent, în cererea de chemare în judecată depusă la 14 septembrie 2023 reclamantul a argumentat ilegalitatea acestui ordin anume din acest punct de vedere.

Motivarea actului administrativ este o condiție de legalitate a actului administrativ, fapt ce derivă din prevederile art. 118 alin. (3) Cod administrativ. De la momentul emiterii ordinului nr. 821-p din 08 septembrie 2023 Cu privire la sancționarea unor funcționari vamali, Biroul Vamal Nord, până la depunerea cererii de chemare în judecată, reclamantul nu a cunoscut care este motivarea ordinului de sancționare disciplinar și care au fost circumstanțele reținute de Serviciul vamal pentru constatarea și aplicarea sancțiunii disciplinare, deși

autoritatea publică pârâtă era obligată să indice în ordinul contestat motivarea completă, după cum reiese din prevederile art. 118 alin. (2) Cod administrativ.

În esență, în referința din 03 noiembrie 2023 pârâtul recunoaște criticile reclamantului din cererea de chemare în judecată, or, Serviciul Vamal confirmă că la 24 octombrie 2023 a fost emis ordinul nr. 941-p Cu privire la modificarea ordinului Serviciului Vamal nr. 821-p din 08 septembrie 2023 Cu privire la sancționarea unor funcționari vamali, Biroul Vamal Nord. Mai mult ca atât, în referința prezentată de Serviciul Vamal se indică direct că ordinul în cauză a fost emis în temeiul art. 123 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

Cu alte cuvinte, abia după inițierea acțiunii de contencios administrativ în cauză, Serviciul vamal a decis să-și motiveze soluția de sancționare a reclamantului, în baza ordinului nr. 821-p din 08 septembrie 2023, prin emiterea unui ordin „de modificare a ordinului inițial".

Reclamantul susține că în sarcina lui a fost reținută abaterea disciplinară prevăzută de art. 53 alin. (1) lit. e) g) și i) Legea nr. 302 din 21 decembrie 2017 cu privire la Serviciul vamal. Aplicabilitatea art. 53 alin. (1) lit. e) Legea nr. 320 din 21 decembrie 2017 cu privire la Serviciul vamal este condiționată de constatarea comiterii unei abateri disciplinare în mod repetat, care ar consta în neglijenţa şi/sau tergiversarea îndeplinirii sarcinilor de serviciu. Adică, simplul fapt al constatării neglijență și/sau tergiversare a îndeplinirii sarcinilor de serviciu din partea unui funcționar vamal nu este suficient pentru a califica fapta acestui funcționar prin prisma prevederii reținute în speța dată.

Relevă că, această interpretare este una logică și rezultă expres din textul legii citate supra, nefiind necesare careva cunoștințe juridice avansate pentru înțelegerea și aplicarea corectă a sensului Legii. La acest capitol, însăși constatările autorității publice pârâte din cadrul anchetei de serviciu confirmă că abaterea disciplinară prevăzută la art. 53 alin. (1) lit. e) nu poate fi reținută în speța dată și nicidecum nu-i poate fi imputată, or, materialele anchetei stabilesc în mod imbatabil că reclamantul Stratan Andrei, funcționar vamal, nu are alte sancțiuni disciplinare în vigoare, este caracterizat pozitiv la locul de muncă, iar fapta descrisă în ancheta de serviciu și ordinul nr. 941-p din 24 octombrie 2023 a fost stabilită ca fiind un episod izolat. Nu există nici un indiciu asupra caracterului repetat al acțiunilor/inacțiunilor colaboratorului vamal Stratan Andrei, motiv pentru care aceste circumstanțe confirmă ilegalitatea acțiunilor autorității publice vizate.

Reținând modul în care s-ar fi materializat abaterea disciplinară imputată în speța dată de către autoritatea publică pârâtă, reieșind din descrierea faptei constatate și anume „că inspectorul Andrei Stratan ar fi acceptat și permis modificarea DV-6 cu includerea caviarului nedeclarat după inițierea controlului vamal, precum și ar fi permis returnarea caviarului după efectuarea controlului", *a*

priori se constată inaplicabilitatea prevederilor art. 53 alin. (1) lit. e) Legea nr. 320 din 27 decembrie 2017 privind Serviciul vamal. Constatarea anume acestei abateri disciplinare în sarcina reclamantului, în condițiile în care însăși autoritatea publică vizată descrie pretinsa faptă ca fiind un fapt unic, denotă banala intenție de a crea aparența unui funcționar vamal lipsit de integritate și profesionalism, deși nu a comis careva abateri disciplinare anterior și chiar a fost menționat cu diploma de onoare a Serviciului vamal (ordinul SV nr.1256-p din 01 septembrie 2022).

Aceste circumstanțe au fost obiectul examinării în cadrul anchetei de serviciu și este de neînțeles motivul pentru care autoritatea publică vizată nu le-a ignorat, deși era obligată din oficiu să cerceteze starea de fapt. Subsecvent, indică Andrei Stratan că însăși pretinsa neglijență și/sau tergiversare a îndeplinirii sarcinilor de serviciu în calitate de funcționar vamal nu a avut loc în speța dată.

Serviciul Vamal a reținut în sarcina reclamantului abaterile disciplinare în baza art. 53 alin. (1) lit. g) și lit. i) Legea menționată, invocând ignorarea prevederilor pct.11, pct. 12. 1, pct. 12.1.1.1 și pct. 12.2.5 din fișa postului nr. 1279 a inspectorului superior (PVI ZEL Bălți) și pct. 4 lit. a), b), c), pct. 5 alin. (1) lit. a), b), d), g) și j), pct. 15 subpct. 1) lit. a) și subpct. 2) Cod de etică și conduită a funcționarului vamal, aprobat prin HG 1161/2016.

Precizează reclamantul că, inițial, în ordinul nr. 821-p din 08 septembrie 2023 Serviciul vamal nu a motivat sub nici o formă circumstanțele și motivele pentru care s-a reținut în sarcina reclamantului anume normele menționate supra, fiind întreprinsă tentativa de a-și motiva soluția prin emiterea ordinului nr. 941-p din 24 octombrie 2023.

După cum rezultă din textul ordinului nr. 941-p din 24 octombrie 2023, în esență, autoritatea publică pârâtă ar fi constatat că la 11 iulie 2023, la pista de control-intrare în Republica Moldova s-a prezentat un autocar de model ”Scania”, cu numărul de înmatriculare *****, ce aparține companiei de transport ”Bon Voyage” SRL, la volanul căruia se afla Andrei Liscenco, având ca pasageri 59 persoane. Fiind întrebat funcționarul vamal Andrei Stratan, dacă a efectuat controlul vamal al autocarului, ultimul ar fi comunicat că controlul vamal deja a fost efectuat și urmează a fi acordat liber, iar la întrebarea dacă s-au depistat careva iregularități, funcționarul vamal a menționat că șoferul autocarului a declarat verbal că transportă 10 kg de caviar roșu din Rusia cu destinația finală în Regiunea Transnistreană. Șoferului autocarului i-au fost înmânate declarații de tip DV-6, iar după completarea declarațiilor, șoferul i-a declarat verbal că transporta caviar. La solicitarea inspectorilor DIS, autocarul a fost plasat în box pentru efectuarea controlului fizic detaliat și atunci a solicitat să completeze DV-6 pentru a include marfa nedeclarată anterior.

Astfel, în sarcina inspectorului Andrei Stratan s-a reținut fapta că a acceptat solicitarea șoferului autocarului de a modifica DV-6 după ce inspectorii au solicitat

efectuarea unui „control aprofundat” și a permis returnarea caviarului după efectuarea controlului. În acest sens, Serviciul vamal a indicat că potrivit prevederilor pct. 20 din Ordinul Serviciului vamal nr. 561-0/2009 și pct. 2 din Normele de completare a declarației vamale DV-6, în cazul în care persoana fizică nu a indicat toate bunurile deținute la momentul traversării frontierei de stat în declarația vamală DV-6, semnată de către declarant și acceptată de către funcționarul vamal în modul stabilit, acțiunile persoanei fizice pot fi calificate drept tăinuire de controlul vamal sau declararea neautentică, astfel caviarul nedeclarat urma a fi reținut, iar persoana fiind pasibilă de tragere la răspundere contravențională. Constatările autorității publice pârâte la acest capitol sunt eronate și arbitrare, care vin în contradicție chiar și cu faptele descrise în încheierea anchetei de serviciu nr. 281-0 din 02 august 2023.

Reclamantul Stratan Andrei indică, că într-adevăr, la data de 11 iulie 2023, activând în calitate de inspector superior la postul vamal ZEL Bălți, aflându-se în serviciu la postul Vamal Costești-Stânca, pe pista de control intrare în Republica Moldova și exercitând sarcinile de bază și atribuțiile de serviciu în corespundere cu fișa postului, și anume, asigurarea controlului vamal al mărfurilor și mijloacelor de transport prezentate la post pentru vămuire de către persoanele fizice și juridice, a efectuat controlul vamal al autocarului de model ”Scania”, cu numărul de înmatriculare *****, care traversa frontiera de stat aproximativ la orele 22:00, având 59 de pasageri la bord. Șoferului autocarului i-a fost înmânată pentru a fi completată declarația DV-6 și acesta i-a comunicat în mod verbal reclamantului că transportă caviar roșu, cu masa totală de 10 kg, care este împachetat în 20 de caserole și a întrebat dacă este necesară includerea mărfii în cauză în declarația DV-6, în condițiile în care caviarul este transportat în caserole separate, de aproximativ 500 grame fiecare, iar în autobus se află 59 de pasageri. La momentul în care reclamantul a început controlul vamal, s-au apropiat și colaboratorii Direcției integritate și supraveghere, cărora le-a comunicat situația în cauză. Precizează că, atât în încheierea pe marginea anchetei de serviciu nr. 281-o din 02 august 2023, cât și în ordinul nr. 941-p din 24 octombrie 2023 autoritatea publică pârâtă a urmărit distorsionarea realității și a operat cu argumente contradictorii. Inițial s-a invocat că reclamantul a confirmat că ar fi efectuat deja controlul vamal al autocarului și că ar fi acordat liber, însă în descrierea ulterioară a faptelor constatate se indică că aproximativ după 6 minute de la momentul în care reclamantul Andrei Stratan se apropie de autobuz și purcede la controlul vamal a autocarului prin descărcarea selectivă, fotografierea bagajelor și compartimentului marfar, la același autobuz se apropie și colaboratorii Direcției integritate și supraveghere, unde reclamantul le-a comunicat despre situația constatată. În mod evident la acel moment încă se derula controlul vamal și acesta nu era încheiat.

În continuare, în același text atât în încheierea anchetei de serviciu, cât și în ordinul de completare, autoritatea publică pârâtă indică clar că la aproximativ 6 minute după ce colaboratorilor Direcției integritate și supraveghere le-a fost adusă la cunoștință situația constatată de reclamant, dânsul le-a confirmat și faptul că operațiunea nu a fost închisă.

În cadrul anchetei de serviciu s-a constatat, cu certitudine, că funcționarilor vamali li s-a adus la cunoștință că în autocarul de model Scania, cu numărul de înmatriculare *****, care traversa frontiera de stat pe pista de intrare la 11 iulie 2023 este transportat și caviar în cantitatea totală de 10 kg, ambalat în 20 caserole de plastic și că la insistența colaboratorilor Direcției integritate și supraveghere acest mijloc de transport a fost supus unui control detaliat, în comun cu inspectorul chinologic, dar în cadrul acestui control nu s-ar fi depistat careva neconformități.

Deși autoritatea publică pârâtă insistă asupra situației în care nu au fost indicate în DV-6 bunurile deținute la momentul traversării frontierei de stat și că această conduită ar fi calificate drept tăinuire sau declarare neautentică, aceasta într-o manieră evazivă tratează cronologia acțiunilor și conduita funcționarilor vamali, în condițiile în care la momentul ce se efectua controlul vamal a fost luată decizia de a nu permite intrarea în cauză a mărfii vizate, fiind permis returul acesteia. În cadrul anchetei de serviciu au fost audiați și martori care au confirmă circumstanțele date, fiind audiat inspectorul superior al Postului Vamal Costești-Stânca, Marin Arama a susținut că reclamantul Andrei Stratan i-a comunicat despre transportul caviarului în cantitatea totală de 10 kg, ambalat în 20 caserole de plastic și că nu s-a permis intrarea în țară din cauza ambalajului necorespunzător, fiind permis ca marfa să fie scoasă pe teritoriu vamal. Declarații similare au fost depuse în cadrul anchetei de serviciu și de către șeful interimar al postului vamal Costești-Stânca, Andrei Lungu care a confirmat că a fost telefonat de către șeful de tură la 11 iulie 2023 și i s-a raportat că la pista de control intrare în Republica Moldova este un autocar care transporta bagaje și pasageri, iar pe lângă lucrurile personale era transportat caviar în masă totală de 10 kg, însă datorită ambalajului necorespunzător nu i s-a permis intrarea în țară.

În aceste circumstanțe insinuarea autorității publice privind eventuala tăinuire sau declarare neautentică a caviarului este lipsită de un suport probatoriu și iluzorie.

Indică că, și-a exercitat conștiincios și cu maximă diligență atribuțiile de serviciu, a raportat inițial conducătorului ierarhic superior și nu a permis introducerea în țară a mărfii vizate. Chiar dacă colaboratorii Direcției integritate și supraveghere i-au reproșat la fața la locului că în autocarul în cauză s-ar fi aflat o cantitate mult mai mare de caviar, după efectuarea controlului detaliat, împreună cu inspectorul chinologic, dubiile acestora nu s-au confirmat, fapt ce a exclus orice

obiecții față de modul în care a fost efectuat controlul vamal de către reclamant în raport cu autocarul în cauză.

În altă ordine de idei, indică că art. 14 din Regulamentul privind vămuirea bunurilor trecute peste frontiera vamală a Republicii Moldova de către persoane fizice şi a unor formulare tipizate, aprobat prin Ordinul nr. 56 din 21 februarie 2008, sânt supuse obligatoriu declarării în scris: 1) valorile valutare specificate în art. 31 alin. (2) al Legii; 2) armele, cartuşele, materialele explozive sau derivatele lor; 3) substanţele narcotice şi psihotrope; 4) obiectele de artă şi anticariat; 5) substanţele radioactive; 6) substanţele otrăvitoare, cu efect puternic; 7) obiecte ale florei şi faunei, părţile/derivatele lor sau produsele obţinute din ele; 8) mărfurile admise /scoase temporar; 9) mijloacele de transport (plasate în regimurile vamale de import, de admitere temporară sau de tranzit).

Pentru un observator obiectiv și imparțial natura acuzațiilor insinuate de autoritatea publică pârâtă privind pretinsa tăinuire de control vamal/nedeclararea autentică a bunurilor care au fost declarate colaboratorului vamal în mod verbal, în situația în care aceste bunuri reprezintă 20 caserole cu masa totală de 10 kg de caviar, transportată într-un mijloc de transport în care se aflau 59 pasageri și șoferul mijlocului de transport, denotă serioase breșe în versiunea autorității publice vizate. În special, aceste dubii sunt fortificate de prevederile art. 11 din Regulamentul privind vămuirea bunurilor trecute peste frontiera vamală a Republicii Moldova de către persoane fizice şi a unor formulare tipizate, aprobat prin Ordinul nr. 56 din 21 februarie 2008, care reglementează modul în care persoanele fizice care trec bunuri peste frontiera vamală a Republicii Moldova au dreptul de a declara verbal organului vamal bunuri.

Autoritatea publică pârâtă face trimitere la prevederile pct. 20 din Regulamentul indicat supra, potrivit cărora rectificările şi completările informaţiei ce se conţine în declaraţia vamală pot fi efectuate numai până la: 1) acceptarea declaraţiei vamale; 2) începutul controlului vamal al bunurilor şi persoanei fizice; 3) stabilirea de către autorităţile vamale a contravenţiei vamale sau altor încălcări ale regulilor vamale.

Rectificările se efectuează de declarant prin tăierea cu o linie a datelor greşite şi înscrierea datelor corecte. Completările se efectuează prin adăugirea informaţiilor necesare în declaraţia vamală. Orice rectificări, completări sau schimbări în declaraţia vamală sânt validate de către colaboratorul vamal prin aplicarea ştampilei personale în locul efectuării modificării sau completării.

Pct. 20 din același Regulament prevede că acceptarea declaraţiei vamale se efectuează prin aplicarea ştampilei personale a colaboratorului vamal împuternicit.

După cum rezultă din declarația vamală DV-6 completată de către șoferul autocarului de model Scania, cu numărul de înmatriculare nr. *****, Andrei Liscenco, la rubrica nr. 4 „informația despre marfă”, dânsul a indicat „caviar roșu”,

„cantitate – 10”, iar la nota de serviciu este indicată mențiunea colaboratorului vamal precum că nu i s-a permis intrarea în țară a mărfii în cauză din motivul lipsei actelor de conformitate, ce ar atesta valabilitatea produsului.

În partea ce ține de declarația vamală indicată, autoritatea publică pârâtă impune în sarcina reclamantului încălcarea prevederilor pct. 20 din Regulamentul privind vămuirea bunurilor trecute peste frontiera vamală a Republicii Moldova de către persoane fizice şi a unor formulare tipizate, aprobat prin Ordinul nr. 56 din 21 februarie 2008. Totodată, autoritatea publică pârâtă constată și faptul că în declarația în cauză nu este indicată ora acceptării și modificării, existând suspiciuni privind posibila înlocuire ulterioară.

Dincolo de cele relatate, accentuează și faptul că prin aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră pentru abaterea disciplinară imputată reclamantului, s-ar fi depășit principiul proporționalității procedurii administrative, or, art. 29 alin. (1) Cod administrativ.

Solicită reclamantul Stratan Andrei, anularea ordinului nr. 821-p din 08 septembrie 2023 emis de directorul Serviciului Vamal Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare unor funcționari vamali, Biroul Vamal Nord, în partea aplicării sancțiunii disciplinare „mustrare aspră” în privința lui Stratan Andrei, inspector superior, post vamal ZEL Bălți, Biroul Vamal Nord și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 06 iunie 2024, s-a admis parţial acțiunea.

S-a anulat Ordinul Serviciului Vamal nr. 821-p din 08 septembrie 2023 Cu privire la sancţionarea unor funcţionari vamali, Biroul Vamal Nord în partea aplicării sancţiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră lui Andrei Stratan şi Ordinul Serviciului Vamal nr. 941-p din 24 octombrie 2023 Cu privire la modificarea Ordinului directorului Serviciului Vamal nr. 821-p din 08 septembrie 2023 Cu privire la sancţionarea unor funcţionari vamali, Biroul Vamal Nord, în partea aplicării sancţiunii disciplinare reclamantului Andrei Stratan.

S-a respins ca neîntemeiată cererea depusă de Stratan Andrei împotriva Serviciului Vamal privind încasarea cheltuielilor de judecată.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 19 iunie 2024 Serviciul Vamal al Republicii Moldova a declarat cerere de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 06 iunie 2024, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă.

Termenul de declarare a apelului:

Potrivit art.232 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, apelul se depune la

instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic.

Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate.

Din materialele cauzei rezultă că, dispozitivul hotărârii instanţei de fond a fost pronunțat public la 06 iunie 2024, apelul fiind declarat la data de 19 iunie 2024, la 09 octombrie 2024, apelantul Serviciul Vamal al Republicii Moldova a recepționat hotărârea motivată, iar la 25 octombrie 2024 a depus motivarea apelului, astfel Colegiul constată că, apelul nemotivat și apelul motivat au fost depuse în interiorul termenului legal.

Argumentele participanților la proces:

În motivarea cererii de apel a invocat apelantul că, deşi Serviciul Vamal a prezentat toate probele concludente în vederea confirmării legalităţii actului emis, în lipsă de temei legal, a admis acţiunea şi a dispus anularea acestuia.

Menționează apelantul că, au fost ignorate toate argumentele aduse de către Serviciul Vamal în susţinerea actului contestat şi nu au fost apreciate de către instanţă, mai mult decât atât nu se regăsesc în hotărârea motivată, sau instanţa s-a limitat doar la argumente formale şi de ordin procedural, ce vizează nemotivarea actului administrativ emis, sau argumente nefondate ce vizează neindividualizarea sancţiunii disciplinare sau lipsa caracterului repetat al faptei.

Consideră că, nu poate fi reţinută critica adusă de către instanţa de fond ce vizează nemotivarea iniţială de către Serviciul Vamal a ordinului cu privire la aplicarea sancţiunii disciplinare, sau aceasta nu a influenţat legalitatea actului, deoarece, până la finalizarea examinării cauzei Serviciul Vamal a prezentat instanţei de fond ordinul nr. 941-p din 24 octombrie 2023 „cu privire la modificarea ordinului Serviciului Vamal nr. 821-p din 08 septembrie 2023 ”cu privire la sancţionarea unor funcţionari vamali ai biroului vamal Nord”.

Apelantul reiterează dreptul atribuit de legislator, prin care permite autorităţii emitente a actului administrativ, la caz Serviciul Vamal, de a corecta omisiunile admise – art. 123 Cod administrativ. Astfel, Serviciul Vamal a înlăturat omisiunea de formă admisă şi a modificat ordinul cu privire la sancţionarea dlui Andrei Stratan, prin indicarea temeiurilor esenţiale de fapt şi de drept a faptei imputate. Prin urmare, norma vizată corect a fost aplicată de către Serviciului Vamal la emiterea ordinului nr. 941-p din 24 octombrie 2023 ”cu privire la modificarea ordinului Serviciului Vamal nr. 821-p din 08 septembrie 20232 ”cu privire la sancţionarea unor funcţionari vamali ai biroului vamal Nord”.

Cu referire la opinia instanţei, precum ca circumstanţele de fapt şi de drept, au fost preluate şi reiterate din încheierea pe marginea anchetei de serviciu şi indicate în ordinul de modificare a ordinului de sancţionare şi nu fac decât să confirme ilegalitatea actului de sancţionare disciplinară, deasemenea urmează a fi

apreciată critic. Sau, instanţa nu a sesizat faptul că, în cadrul anchetei de serviciu, finalizată prin emiterea încheierii pe marginea anchetei de serviciu, au fost examinate toate aspectele ce ţin de controlul vamal efectuat de către Andrei Stratan şi expuse încălcările admise în cadrul exercitării atribuţiilor de serviciu.

În partea ce vizează criticele referitoare la aplicarea sancţiunii disciplinare şi netemeinicia acesteia prin lipsa caracterului repetat al faptei imputate, deasemenea sunt lipsite de suport juridic şi nu pot constitui temei de anulare a ordinului de sancţionare.

Explică că, conform Ordinului directorului Serviciului Vamal nr. 821-p din 08.09.2023, s-a dispus aplicarea în privinţa dlui Andrei Stratan a sancţiunii disciplinare - mustrare aspră. Temei de emitere a ordinului vizat a constituit admiterea de către acesta a încălcării atribuţiilor de serviciu în cadrul supunerii controlului vamal a uni autocar de rută neregulată, a cărui şofer, la intrarea în Republica Moldova urma să introducă o cantitate de cca 10 kg de caviar, contrar cadrului legal în vigoare. Pe caz, a fost dispusă efectuarea unei anchete de serviciu, pentru stabilirea tuturor circumstanţelor, soldată cu constatarea abaterii disciplinare şi aplicarea sancţiunii în privinţa funcţionarului vamal anchetat.

Astfel, prin încheierea comisiei de disciplină a Serviciului Vamal din 15.08.2023, s-a constatat abaterea disciplinară admisă de către Andrei Stratan, şi anume că, în exercitarea atribuţiilor au fost ignorate prevederile pct. 11, pct. 12.1, pct. 12.1.1.1, pct. 12.2.5, din Fişa de post nr. 1278 a inspectorului superior (PVI ZEL Bălţi), pct. (4) lit. a), b) şi c), pct. (5) alin, (1) lit. a), b), d), g) j) pct. (15) subpct. 1) lit. a) şi subpct. 2) din Codul de etică şi conduită a funcţionarului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1161/2016, acţiuni/inacţiuni ce întrunesc în sine componente a unor abateri disciplinare prevăzute la art. 51 alin. (1) lit. e), g), i) al Legii cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017.

În hotărârea contestată, instanţa menţionează că temeiul sancţionării lui Andrei Stratan a constituit doar art. 51 alin. (11 lit. e) al Legii nr. 302/2017, totodată potrivit instanţei, această normă nu poate fî reţinută şi nu poate fi imputată, deoarece reclamantul-intimat nu are alte sancţiuni în vigoare, este caracterizat pozitiv la locul de muncă, iar fapta descrisă este un episod izolat.

Consideră apelantul că, instanţa de fond a omis a da apreciere celorlalte temeiuri de drept (art. 51 lit. g) şi lit. i) al Legii nr. 302/2017), care constituie abatere disciplinară. De asemenea instanţa a omis a da apreciere prevederilor legale încălcate şi ignorate de către Andrei Stratan, indicate expres în ordinul de sancţionare (pct. 11, pct. 12.1, pct. 12.1.1.1, pct. 12.2.5, din Fişa de post nr. 1278 a inspectorului superior (PVI ZEL Bălţi), pct. (4) lit. a), b) şi c), pct. (5) alin, (1) lit. a), b), d), g) j) pct. (15) subpct. 1) lit. a) şi subpct. 2) din Codul de etică şi conduită a funcţionarului vamal nr. 1161/2016). Or, toate aceste încălcări aplicate în ansamblu au dus la atragerea la răspundere disciplinară a reclamantului-intimat.

Mai mult decât atât, nu pot fi reţinute argumentele, precum că Serviciul Vamal nu a identificat care acţiuni ale reclamantului-intimat au dus la atragerea la răspundere disciplinară a acestuia.

Opinează că, instanţa de fond a omis prevederile art. 49 alin. (1) și (2) al Legii cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017. Astfel, coroborând prevederile legale precitate, Serviciul Vamal legal şi întemeiat a emis ordinul de sancţionare disciplinară.

Susține că, reclamantul-intimat corect a fost sancţionat disciplinar pentru încălcarea prevederilor pct. 4 lit. a), b) şi c), pct. 5, subpct. 1) lit. a), b), d), şi g), precum şi pct. 15 a Codului de etică şi conduită a funcţionarului vamal nr. 1161/2016, acţiuni care în ansamblu întrunesc în sine componenţa abaterilor disciplinare prevăzute la art. 51 alin. (1) lit. e), g) şi i) a Legii nr. 302/2017 cu privire la Serviciul Vamal.

Suplimentar afirmă apelantul că, la 11.07.2023, funcţionarii Direcţiei Integritate şi Supraveghere, efectuând control inopinat în Postul Vamal Costeşti, în vederea stabilirii şi verificării modului de exercitare a atribuţiilor de serviciu şi în vederea monitorizării modului de interacţiune a funcţionarilor vamali cu persoanele ce traversează frontiera de stat, au identificat că, în jurul orelor 22:00, la pista de intrare în Republica Moldova, s-a prezentat un autocar de model ”Scania”, a cărui control vamal îl efectuase Andrei Stratan. Fiind chestionat funcţionarul vamal Stratan Andrei a comunicat că la data de 11.07.2023, a efectuat controlul vamal al autocarului de model Scania, cu n/î *****, care aparţine companiei de transport ”Bon Voyage” SRL. Şoferului autocarului i-au fost înmânate declaraţiile de tip DV-6. După completarea declaraţiilor, şoferul i-a declarat verbal că transportă 10 kg de caviar, cu destinaţia în Transnistria pe care nu le-a indicat în declaraţia DV-6. La întrebarea adresată funcţionarului vamal, din ce motiv nu a fost reţinut caviarul şi documentat şoferul în cazul în care caviarul nu a fost indicat în DV-6, totodată s-a specificat că şoferul a solicitat completarea declaraţiei abia după ce controlul vamal a fost început, funcţionarul vamal a comunicat că, chiar dacă şoferul nu a indicat caviarul iniţial în DV-6, el l-a declarat verbal personal lui, iar decizia de a returna caviarul a fost luată după coordonarea cu responsabilul de tură.

Declară că, în acest context sunt relevante prevederile pct. 22 din Ordinul Serviciului Vamal nr. 56-0/2008 cu privire la modul de completare a declaraţiei vamale DV-6.

La caz, potrivit Ordinului SV nr. 56-0/2008, cu privire la modul de completare a declaraţiei vamale DV-6, după completarea declaraţiei de către persoana fizică şi semnarea rubricilor completate, funcţionarul vamal completează rubrica „Nota de serviciu”. În rubrica dată se indica data, ora, postul vamal şi numele funcţionarului vamal care perfectează declaraţia, precum si alte date

necesare organelor vamale, iar în rubrica „L.S.” se aplică ştampila personală a funcţionarului vamal, care a perfectat declaraţia vamală.

Totodată, pct 2 din Normele de completare a declaraţiei vamale DV-6, stabilesc expres că, până la prezentarea mărfurilor şi obiectelor pentru control vamal, ambele exemplare ale declaraţiei se semnează de către proprietarul mărfurilor sau persoana împuternicită.

Deasemenea, potrivit prevederilor pct.20 din Ordinul Serviciului Vamal nr.56-0/2008 şi pct.2 din Normele de completare a declaraţiei vamale DV-6, în cazul în care persoana fizică nu a indicat toate bunurile deţinute la momentul traversării frontierei de stat în declaraţia vamală DV-6, semnată de către declarant şi acceptată de către funcţionarul vamal în modul stabilit, acţiunile persoanei fizice pot fi calificate drept tăinuire de controlul vamal sau declarare neautentică, după caz. Or, reieşind din analiza materialelor acumulate, se constată că şoferul autocarului nu a indicat în DV-6 10 kg de caviar roşu dar, totodată conform declaraţiilor inspectorului Stratan Andrei, au fost declarate verbal.

Comunică că, după iniţierea controlui vamal, şoferul nu mai avea dreptul să solicite modificarea DV-6, iar inspectorul vamal nu avea dreptul să accepte modificarea declaraţiei, deoarece potrivit prevederilor pct.20 din Ordinul Serviciului Vamal nr.56-0/2008 şi pct.2 din Normele de completare a declaraţiei vamale DV-6, în cazul în care persoana fizică nu a indicat toate bunurile deţinute la momentul traversării frontierei de stat în declaraţia vamală DV-6, semnată de către declarant şi acceptată de către funcţionarul vamal în modul stabilit, acţiunile persoanei fizice pot fi calificate drept tăinuire de controlul vamal sau declarare neautentică, astfel caviarul nedeclarat urma a fi reţinut iar persoana fiind pasibilă de atragere la răspundere contravenţională.

Afirmă apelantul că, contrar normelor pre citate mai sus, inspectorul Andrei Stratan a acceptat şi permis modificarea DV-6, cu includerea caviarului nedeclarat, după iniţierea controlui vamal precum şi a permis returnarea caviarului după efectuarea controlului.

Drept urmare s-a constatat că, de către Stratan Andrei au fost ignorate prevederile pct 11. pct. 12.1, pct. 12.1.1.1. pct. 12.2.5. din Fişa de post nr. 1278 a inspectorului superior (PVI ZEL Bălţi), aprobată la data de 20.02.2023 de către şeful Biroului Vamal Nord, Nicolae Mazanca şi pct. (4) lit. a), b) şi c), pct. (5) alin. (1) lit. a), b). d). g) j) pct. (15) subpct. 1) lit. a) şi subpct. 2) din Codul de etică şi conduită a funcţionarului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1161/2016, acţiuni/inacţiuni ce întrunesc în sine componente a unor abateri disciplinare prescrise la art. 51 alin.(1) lit. e). g). i) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017. în consecinţă legal şi întemeiat a fost emis ordinul cu privire la aplicarea sancţiunii disciplinare în privinţa dlui. A. Stratan – mustrare aspră.

În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantului Serviciul Vamal al Republicii Moldova, Tutunaru Eugenia, a susținut cererea de apel, pledând pentru admiterea acesteia.

Intimatul Stratan Andrei, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, fiind citat legal despre data, ora și locul examinării cauzei, astfel în temeiul dispozițiilor art. 239 alin. (2) Cod administrativ, instanța de apel a decis examinarea în lipsa intimatului.

Cu referire la cerere de amânare lui Stratan Andrei, Completul o califică drept neîntemeiată, dat fiind faptul că aceasta este deja a doua cerere de amânare depusă de apelant fiind invocate aceleași temeiuri, or, o cerere similară al acestuia a fost admisă în ședința din 26 februarie 2025, care a fost amânată la cererea reclamantului-intimat, totodată în cererea din 25 februarie 2025 intimatul Stratan Andrei a indicat asupra faptului că necesită să depună referința solicitând termen suplimentar în acest sens, însă acest drept nu a fost valorificat de către intimat.

În conformitate cu dispozițiile art. 206 alin. (5) CPC, neprezentarea în şedinţă de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, *instanţa poate amîna o singură dată judecarea cauzei* în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

Aprecierea instanţei de apel:

Potrivit art.195 Codul administrativ, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii – casează integral hotărîrea primei instanței și emite o nouă decizie.

Potrivit art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art.231 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art.219 alin.(1) – (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra

aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În corespundere cu prevederile art.221 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Prevederile art.220 alin.(1) Cod administrativ, stabilesc că, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87–93.

Din conținutul art.93 din Codul administrativ, se stabilește sarcina probațiunii, potrivit căreia, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Astfel, instanţa de apel, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe, constată că aceasta urmează a fi casată integral, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată de Stratan Andrei către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, cu privire la anularea actelor administrative, urmează a fi respinsă, din considerentele ce succed.

Circumstanţele de fapt ale cauzei:

Din materialele cauzei se atestă că, prin ordinul Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 1133-p din 27.10.2021, reclamantul Stratan Andrei a fost numit prin transfer, cu promovare în funcția de inspector superior, Post vamal ZEL Bălți (PVI), Biroul Vamal Nord, începând cu 01.11.2021.

Prin ordinul Serviciului Vamal nr. 821-p din 08.09.2023 Cu privire la sancționarea unor funcționari vamali, Biroul Vamal Nord", în temeiul art. 51 alin. (1) lit. e), g) și i) Legea cu privire la serviciul vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, s-a aplicat dlui Andrei Stratan – inspector superior, Post vamal ZEL Bălți (PVI) Biroul Vamal Nord, sancțiunea disciplinară mustrare aspră.

În dezacord cu ordinul 821-p din 08.09.2023, la 14 septembrie 2023, reclamantul Stratan Andrei s-a adresat în ordine de contencios administrativ cu prezenta acțiune în instanța de judecată, cu cerințele deduse judecății.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță, prin hotărârea din 06 iunie 2024, a anulat ordinul nr. Ordinul Serviciului Vamal nr. 821-p din 08 septembrie 2023, în partea aplicării sancţiunii disciplinare sub formă de mustrare

aspră lui Andrei Stratan şi Ordinul Serviciului Vamal nr. 941-p din 24 octombrie 2023, în partea aplicării sancţiunii disciplinare reclamantului Andrei Stratan.

Verificînd legalitatea actului contestat, Completul specializat consideră eronată concluzia instanței de fond privind admiterea acțiunii înaintate de Stratan Andrei, din următoarele considerente.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Conform art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Conform art. 123 Codul administrativ, (1) O încălcare a prevederilor de formă şi procedură, care nu duce la nulitatea actului administrativ individual, este neînsemnată atunci cînd:

a) cererea necesară emiterii actului administrativ se întocmeşte ulterior;

b) motivarea necesară se recuperează ulterior de către autoritatea publică;

c) audierea necesară a unui participant se face ulterior;

d) decizia unei comisii, necesară pentru emiterea actului administrativ, se ia ulterior;

e) colaborarea necesară a unei autorităţi publice are loc ulterior.

(2) Acţiunile prevăzute la alin.(1) pot fi recuperate pînă la finalizarea dezbaterilor judiciare în prima instanţă.

Instanța de apel statuează că, actele administrative individuale – ordinele nr. 821-p din 08.09.2023 și nr. 941-p din 24.10.2023, constituie acte administrative defavorabile reclamantului Stratan Andrei.

Din analiza cerințelor reclamantului Stratan Andrei se atestă că acțiunea dedusă judecății este una în contestare conform art.206 Cod administrativ.

Completul judiciar atestă că, Stratan Andrei este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a depus acțiunea în termen, iar acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar, prin urmare, motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, la caz nu sunt, din care motive, acțiunea este admisibilă și pe cale de consecință se va purcede la examinarea pe fond a acesteia.

În conformitate cu art. 11 alin.(2) Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302 din 21.12.2017, statutul juridic al funcţionarului public cu statut special din cadrul Serviciului Vamal (în continuare – funcționar vamal) este reglementat de prezenta lege şi este conferit datorită naturii atribuţiilor de serviciu. Acţiunea Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public se extinde asupra raporturilor de serviciu ale funcționarului vamal în măsura în care acestea nu sînt reglementate prin prezenta lege. Gradele de calificare stabilite prin Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nu se conferă funcționarilor vamali.

Potrivit art.13 lit. a) și c) Legea nr. 302 din 21.12.2017, funcţionarul vamal este obligat să respecte şi să asigure respectarea Constituţiei Republicii Moldova, a legilor şi a altor acte normative, a drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului și să fie disciplinat şi vigilent, să manifeste iniţiativă şi perseverenţă, să îndeplinească conştiincios îndatoririle de serviciu prevăzute de lege;

Potrivit art.49 Legea nr. 302 din 21.12.2017, (1) Pentru neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu, pentru încălcarea normelor de etică și conduită, pentru pagubele materiale pricinuite, pentru contravenţiile sau infracţiunile săvîrşite în timpul ori în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu, funcţionarul vamal poartă răspundere disciplinară, civilă, contravenţională sau penală, după caz.

(2) Răspunderea disciplinară reprezintă un ansamblu de norme care reglementează actele şi faptele săvîrşite de către funcţionarul vamal în exercitarea atribuţiilor sale, considerate a fi abateri disciplinare, precum şi de sancţiuni care se aplică în mod corespunzător.

În temeiul art. 51 alin. (1) Legea nr. 302 din 21.12.2017, constituie abateri disciplinare:

a) nerespectarea programului de muncă, inclusiv absenţa sau întîrzierea nemotivată la serviciu ori plecarea de la serviciu înainte de ora stabilită în program, admise în mod repetat;

b) intervenţiile în favoarea soluţionării unor cereri în afara cadrului legal;

c) nerespectarea cerinţelor privind păstrarea secretului de stat sau a confidenţialităţii informaţiilor de care funcţionarul vamal ia cunoştinţă în exerciţiul funcţiunii;

d) refuzul nejustificat de a îndeplini sarcinile de serviciu şi dispoziţiile conducătorului;

e) neglijenţa şi/sau tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor de serviciu;

f) acţiunile care aduc atingere prestigiului Serviciului Vamal;

g) încălcarea normelor de etică și conduită a funcţionarului vamal;

h) exprimarea sau manifestarea publică a preferinţelor politice şi favorizarea vreunui partid politic sau vreunei organizaţii social-politice în timpul exercitării atribuţiilor de serviciu;

i) încălcarea prevederilor referitoare la obligaţiile sale, conflictul de interese şi restricţiile stabilite prin lege;

j) încălcarea regulilor de organizare şi desfăşurare a concursului pentru ocuparea funcției vacante sau temporar vacante, a regulilor de evaluare a performanţelor profesionale ale funcţionarilor vamali;

k) alte fapte considerate drept abateri disciplinare în legislaţia cu privire la funcţia publică şi funcţionarii publici.

Potrivit art.52 Legea nr. 302 din 21.12.2017, pentru comiterea abaterilor disciplinare, funcţionarului vamal i se pot aplica următoarele sancţiuni disciplinare:

a) avertisment;

b) mustrare;

c) mustrare aspră;

e) retrogradare cu un grad special pe un termen de pînă la 1 an;

f) suspendarea dreptului de a fi promovat în funcţie pe o perioadă de 2 ani;

g) suspendarea dreptului de a fi avansat în trepte de salarizare pe o perioadă de pînă la 1 an;

h) destituire din funcţie.”

Potrivit pct. 4 lit. a)-c) al Codului de etică şi conduită a funcţionarului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1161 din 20.10.2016, principiile ce ghidează conduita funcţionarului vamal sînt următoarele:

a) legalitate – în exercitarea atribuţiilor ce-i revin, funcţionarul vamal este obligat să respecte Constituţia Republicii Moldova, legislaţia în vigoare şi tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte;

b) profesionalism – funcţionarul vamal trebuie să-şi exercite atribuţiile de serviciu cu responsabilitate, competenţă, eficienţă, promptitudine şi corectitudine, asigurate de o bună pregătire a angajaţilor Serviciului Vamal;

c) calitate a serviciilor – funcţionarul vamal trebuie să-şi îndeplinească atribuţiile la cele mai înalte standarde de performanţă, astfel încît să asigure atît realizarea eficientă a funcţiilor de bază ale Serviciului Vamal, cît şi derularea nestingherită a activităţii contribuabilului;

Pct. 5 lit. a), b), d) și j) Codului de etică şi conduită a funcţionarului vamal, prevăd că, pentru îndeplinirea atribuţiilor de serviciu, funcţionarul vamal îşi asumă responsabilitatea personală fiind obligat:

a) să respecte prevederile legale, dispoziţiile interne, precum şi normele profesionale specifice activităţii desfăşurate;

b) să respecte şi să aplice principiile activităţii în organele vamale;

d) să îndeplinească sarcinile de serviciu conştient, responsabil, obiectiv şi imparţial;

g) să susţină şi să desfăşoare activitatea de combatere a fraudelor, corupţiei, traficului ilicit de mărfuri şi bunuri, precum şi a altor acţiuni ilegale;

j) să îndeplinească corect şi în termen sarcinile de serviciu în limitele competenţelor şi responsabilităţilor atribuite.

Pct. 15 Codului de etică şi conduită a funcţionarului vamal subpct. 1) lit. a) și subpct. 2), funcționarul vamal împuternicit să controleze sau să dirijeze alţi funcționari vamal, precum şi să gestioneze activitatea subdiviziunilor organelor vamale, este obligat să promoveze normele de conduită şi să asigure respectarea acestora de către colaboratorii din subordine, inclusiv prin propriul său comportament integru.

Completul specializat a reținut că din materialele anchetei de serviciu rezultă că, prin ordinul directorului Serviciului Vamal cu nr. 281-O din 02.08.2023 s-a dispus inițierea anchetei de serviciu în baza raportului Direcției integritate și supraveghere.

După cum reiese din încheierea pe marginea anchetei de serviciu nr. 281-O din 02.08.2023, aprobată la 15 august 2023 de către directorul adjunct al Serviciului Vamal la 11 iulie 2023, la pista de control-intrare în Republica Moldova, s-a prezentat un autocar de model ”Scania”, cu numărul de înmatriculare *****, ce aparține companiei de transport „Bon Voyage” SRL, la volanul căruia se afla Andrei Liscenco, având ca pasageri 59 persoane. Fiind întrebat funcționarul vamal Andrei Stratan dacă a efectuat controlul vamal al autocarului, ultimul ar fi comunicat că controlul vamal deja a fost efectuat și urmează ai fi acordat liber, iar la întrebarea dacă sau depistat careva iregularități, funcționarul vamal a menționat că șoferul autocarului a declarat verbal că transportă 10 kg de caviar roșu din Rusia cu destinația finală în Regiunea Transnistreană. Fiind întrebat responsabilul de

tură, Marin Aramă, dacă cunoaște despre faptul că autocarul cu numărul de înmatriculare ***** transportă caviar roșu, ultimul a răspuns că Andrei Stratan i-a raportat despre acest fapt, însă el a dat indicație ca să fie returnat caviarul și să nu fie acceptat importul acestuia.

Prin ordinul Serviciului Vamal nr. 821-p din 08 septembrie 2023 Cu privire la sancționarea unor funcționari vamali, Biroul Vamal Nord", în temeiul art. 51 alin. (1) lit. e), g) și i) Legea cu privire la serviciul vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, s-a aplicat dlui Stratan Andrei – inspector superior, Post vamal ZEL Bălți (PVI) Biroul Vamal Nord, sancțiunea disciplinară mustrare aspră.

Se va evidenția asupra faptului că, în cadrul anchetei de serviciu reclamantul Stratan Andrei a depus explicații, prin care a comunicat că la data de 11.07.2023, a efectuat controlul vamal al autocarului de model "Scania", cu n/î *****, care aparţine companiei de transport „Bon Voyage". Şoferului autocarului i-au fost înmânate declaraţii de tip DV-6.

După completarea declaraţiilor, şoferul i-a declarat verbal că transportă 10 kg de caviar, cu destinaţia în Transnistria pe care nu le-a indicat în declaraţie.

Ulterior, la solicitarea inspectorilor DIS, autocarul a fost plasat în box pentru efectuarea controlului fizic detailat, iar când a fost iniţiat controlul detaliat, şoferul a solicitat să completeze DV-6 pentru a include marfa nedeclarată anterior.

La întrebarea, din ce motiv nu a fost reţinut caviarul şi documentat şoferul în cazul în care caviarul nu a fost indicat în DV-6 iar şoferul a solicitat completarea declaraţiei abia după ce controlul vamal a fost început, funcţionarul vamal a comunicat că chiar dacă şoferul nu a indicat caviarul iniţial în DV-6, el l-a declarat verbal personal lui, iar decizia de a returna caviarul a fost luată după coordonarea cu responsabilul de tură.

Ca urmare a circumstanțelor stabilite în cadrul anchetei de serviciu, s-a constatat că funcționarul Biroului Vamal Nord, Stratan Andrei a acceptat și permis modificarea DV-6 cu includerea caviarului nedeclarat după inițierea controlului vamal precum și a permis returnarea caviarului după efectuarea controlului, precum și nu a indicat ora perfectării DV-6, precum nici ora acceptării și modificării DV-6, ceea ce trezește suspiciuni rezonabile cu privire la faptul că declarația a fost înlocuită ulterior, fiind constatat de către organul vamal că de către acesta au fost ignorate prevederile pct. 11, 12.1, 12.1.1.1, pct. 12.2.5 din Fișa de post nr. 1278 a inspectorului superior (PVI ZEL Bălți), aprobată la data de 20.02.2023 și pct. (4) lit. a), b) și c), pct. (5) alin. (1) lit. a), b), d), g), j) pct. (15) subpct, 1) lit. a) și subpct. 2) din Codul de etică și conduită a funcționarului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1161 din 20 octombrie 2016, rezultând acțiuni/inacțiuni ce întrunesc în sine componențe a unor abateri disciplinare prescrise la art. 51 alin. (1) lit. lit. e), g) i) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017.

Pe cale de consecință, prin ordinul Serviciului Vamal nr. 821-p din 08 septembrie 2023 Cu privire la sancţionarea unor funcţionari vamali, Biroul Vamal Nord, lui Stratan Andrei – inspector superior, Post vamal ZEL Bălți (PVI), Biroul Vamal Nord, i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – mustrare aspră.

Se va accentua că potrivit prevederilor pct. 20 al Regulamentului privind vămuirea bunurilor trecute peste frontiera vamală a Republicii Moldova de către persoane fizice aprobat prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 56 din 21.02.2008, acceptarea declaraţiei vamale se efectuează prin aplicarea ştampilei personale a colaboratorului vamal împuternicit.

Iar pct. 22 al Regulamentului stabilește că, datele şi informaţiile, indicate în declaraţia vamală a persoanei fizice cu autorizarea organului vamal competent, pot fi rectificate şi completate.

Rectificările şi completările informaţiei ce se conţine în declaraţia vamală pot fi efectuate numai pînă la:

1) acceptarea declaraţiei vamale;

2) *începutul controlului vamal al bunurilor şi persoanei fizice*;

3) stabilirea de către autorităţile vamale a contravenţiei vamale sau altor încălcări ale regulilor vamale.

Rectificările se efectuează de declarant prin tăierea cu o linie a datelor greşite şi înscrierea datelor corecte. Completările se efectuează prin adăugirea informaţiilor necesare în declaraţia vamală. Orice rectificări, completări sau schimbări în declaraţia vamală sînt validate de către colaboratorul vamal prin aplicarea ştampilei personale în locul efectuării modificării sau completării.

În temeiul pct. 2 Normei de completare a declaraţiei vamale DV-6, Anexa nr.3 al Ordinului Serviciului Vamal nr. 56 din 21.02.2008, Declaraţia se completează în două exemplare cu indicarea datelor identice de către proprietarul bunurilor sau de către persoana împuternicită la fiecare trecere a frontierei vamale, la fiecare trimitere cît şi la primirea bagajului neînsoţit. *Pînă la prezentarea mărfurilor şi obiectelor pentru controlul vamal ambele exemplare ale declarației se semnează de către proprietarul mărfurilor sau persoana împuternicită*.

Totodată, Anexa nr.3 al Ordinului Serviciului Vamal nr. 56 din 21.02.2008 – Norme de completare a declaraţiei vamale DV-6 statuează că, persoana care a completat declaraţia în două exemplare indică data şi semnează în rubricile respective.

Rubrica „Notă de serviciu” se completează de către colaboratorul vamal.

În rubrica dată se indică data, ora, postul vamal și numele funcționarului vamal care perfectează declarația, precum și alte date necesare organelor vamale.

În rubrica “L. Ş“ se aplică ştampila personală a colaboratorului vamal, care a perfectat declaraţia vamală.

Concluzionând asupra ilegalității ordinului de sancționare, prima instanță și-a fundamentat concluziile pe faptul că, nu s-au reținut în acțiunile reclamantului Stratan Andrei conduita sancționată în baza dispozițiilor art. 53 alin. (1) lit. e) Legea nr. 302/2017, precum și tratarea într-o manieră evazivă al cronologiei acțiunilor și conduitei funcționarilor vamali, iar eventuala tăinuire sau declarare neautentică a caviarului este iluzorie, din motiv că reclamantul și-a exercitat conștiincios obligațiile de serviciu, a raportat inițial conducătorului ierarhi superior și nu a permis introducerea în țară a mărfii vizate, iar în privința neindicării orei acceptării declarației vamale, acest fapt nu este reglementat în opinia instanței.

În această ordine de idei, Completul specializat ține să supună criticilor aceste concluzii, dat fiind faptul că, acestea sunt eronate și contravin materialelor și circumstanțelor de fapt ale cauzei, or, se observă că pe parcursul derulării anchetei de serviciu, la 14.08.2023 reclamantul Stratan Andrei a prezentat explicații pe marginea abaterii disciplinare imputate acestuia, iar explicațiile acestuia la capitolul dat au fost introduse în ordinul de sancționare, fiind apreciate în modul corespunzător de către autoritatea vamală, or se va reitera asupra faptului că însăși reclamantul recunoaște faptul că după completarea de către șofer al declarației vamale de tip DV-6, șoferul verbal i-a declarat că transportă 10 kg de caviar, iar după plasarea autocarului la box pentru efectuarea controlului detaliat, șoferul a solicitat să completeze declarația DV-6 cu indicarea a 10 kg de caviar.

Deasemenea, se va accentua că la întrebarea din ce motiv nu a fost reținut caviarul și documentat șoferul, reclamantul a răspuns că șoferul a declarat verbal și în scris că deține 10 kg de caviar și coordonând cu șeful de tură a luat decizia de a returna în partea română caviarul.

În acest sens se observă indubitabil faptul că însăși din declarațiile reclamantului Stratan Andrei rezultă că abia după efectuarea controlului, șoferul autocarului a solicitat să completeze declarația DV-6 cu indicarea în aceasta a 10 kg de caviar.

Cu referire la criticitile instanței, precum că autoritatea publică eronat la aplicarea sancțiunii a indicat prevederile 51 alin. (1) lit. e) Legea nr. 320 din 27 decembrie 2017 privind Serviciul vamal, Colegiul civil urmează să evidențieze asupra faptului că acesta nu reprezintă unicul temei juridic ce a fost reținut de către Serviciul Vamal și respectiv a stat la baza aplicării sancțiunii disciplinare, ci abaterea disciplinară urmează a fi stabilită într-un complex, or sancționarea reclamantului s-a datorat faptului ignorării de către acesta al prevederilor pct. 11, 12.1, 12.1.1.1, pct. 12.2.5 din Fișa de post nr. 1278 a inspectorului superior (PVI ZEL Bălți), aprobată la data de 20.02.2023 și pct. (4) lit. a), b) și c), pct. (5) alin. (1) lit. a), b), d), g), j) pct. (15) subpct, 1) lit. a) și subpct. 2) din Codul de etică și conduită a funcționarului vamal, precum și i-a fost incriminat reclamantului încălcarea prevederilor art. 51 alin. (1) lit. lit. g) i) din Legea cu privire la Serviciul

Vamal nr. 302/2017, care prin sine constituie abateri disciplinare, iar în sensul dispozițiilor art. 49 alin. (1) Legea nr. 302/2017, *pentru neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu, pentru încălcarea normelor de etică şi conduită* [...] funcţionarul vamal poartă răspundere disciplinară, civilă, contravenţională sau penală, după caz.

Se va mai reține și asupra faptului că, după inițierea în privința sa al controlului vamal, șoferul autocarului nu mai era în drept să solicite modificarea declarației vamale DV-6, iar la rândul său inspectorul vamal Stratan Andrei nu era în drept să accepte modificarea declarației, întrucât acest fapt contravine pct. 20 al 20 al Regulamentului privind vămuirea bunurilor trecute peste frontiera vamală a Republicii Moldova de către persoane fizice aprobat prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 56 din 21.02.2008, precum și normei pct. 2 Normei de completare a declaraţiei vamale DV-6, astfel întemeiat a concluzionat Serviciul Vamal că caviarul nedeclarat urma a fi reținut, iar persoana ce nu a executat obligația de declarare corespunzătoare – atrasă la răspundere contravențională, însă contrar acestor fapte reclamantul Stratan Andrei a acceptat și permis modificarea DV-6 cu includerea caviarului nedeclarat, după inițierea controlului vamal, precum și a permis returnarea caviarului după efectuarea controlului.

Mai mult ca atât, instanța de apel urmează să aprecieze critic concluziile primei instanțe, precum că, funcționarul vamal nu are obligația de a indica ora acceptării sau modificării declarației, întrucât aceste concluzii se combat prin Normele de completare a declaraţiei vamale DV-6, Anexa nr.3 la Ordinul directorului general al Serviciului Vamal nr. 56-O din 21 februarie 2008, care statuează expres că - *Rubrica "Notă de serviciu" se completează de către colaboratorul vamal. În rubrica dată se indică data, ora, postul vamal şi numele funcţionarului vamal care perfectează declaraţia, precum şi alte date necesare organelor vamale*, ceea ce la caz a fost evitat de către reclamantul Stratan Andrei, iar în acest context sunt justificate suspiciunile organului vamal cu privire la înlocuirea ulterioară al declarației.

Pe cale de consecință, Completul specializat consideră ca fiind fondate concluziile autorității vamale care a constatat că prin aceste acțiuni, funcționarul Stratan Andrei, a acceptat și permis modificarea DV-6 cu includerea caviarului nedeclarat după inițierea controlului vamal precum și a permis returnarea caviarului după efectuarea controlului, precum, totodată urmează a se accentua că reclamantul nu a administrat careva probe care să combată aceste concluzii, or însăși acesta recunoaște potrivit explicațiilor date pe parcursul derulării anchetei de serviciu faptul introducerii de către șoferul autocarului în declarație a 10 kg de caviar abia după efectuarea controlului în privința acestuia.

Totodată, cu privire la lipsa de motivare al actului administrativ individual defavorabil – ordinul Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 821-p din

08.09.2023, Completul specializat reține că de fapt motivarea actului a fost recuperată prin prisma art. 123 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, pînă la finalizarea dezbaterilor judiciare în prima instanţă, fiind în acest sens emis Ordinul Serviciului Vamal nr. 941-p din 24.10.2023, prin urmare, actul contestat este motivat în conformitate cu normele legale, fiind indicate argumentele care sunt bazate pe o cercetare amplă a materialelor cauzei.

Mai mult ca atât, după cum rezultă din dosarul administrativ, Serviciul Vamal al Republicii Moldova a desfășurat ancheta de serviciu într-un mod obiectiv, multiaspectual și cu raportare la probe pertinente, care prin contrapunerea acestora demonstrează în acțiunile reclamantului admiterea unei abateri disciplinare.

Prin urmare, Completul judiciar consideră că o asemenea motivare satisface dezideratele impuse de art. 31 și 118 din Codul administrativ, or, în motivare se indică temeiurile esenţiale de drept, adică texte legale aplicabile situației date, precum și temeiurile de fapt pe baza cărora s-a reținut aplicabilitatea acestor texte legale, pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru ordinul adoptat. Mai mult, din motivarea ordinului pot fi recunoscute punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar, iar prin prisma prevederilor art. 123 din Codul administrativ, motivarea a fost realizată și ulterior, prin referința dată, de către autoritatea publică în susținerea ordinului emis, din care rezultă atât abaterea disciplinară imputată reclamantului Stratan Andrei, cât și normele de drept ce au fost încălcate de către acesta.

De asemenea, instanța de apel urmează să accentueze că, la realizarea dreptului discreționar, autoritatea publică pârâtă a respectat principiul proporționalității, iar sancțiunea aplicată corespunde abaterii disciplinare admise de către Stratan Andrei, fiind o măsură legală, proporțională și absolut necesară, iar careva ilegalități în cadrul desfășurării procedurii administrative realizate de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova nu au fost identificate.

Dealtfel, instanța de judecată nici nu se poate substitui angajatorului în acest sens, fiind atribuția discreționară a acestuia la stabilirea tipului sancțiunii.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ reține că la cazul de față nu se atestă prezente la materialele cauzei careva acte confirmative în vederea motivării ilegalităţii emiterii Ordinului Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 821-p din 08.09.2023, în partea aplicării sancțiunii disciplinare mustrare aspră lui Stratan Andrei, fapt care exclude posibilitatea anulării pe motivul ilegalităţii acestuia, sau ca fiind emis neîntemeiat şi în lipsa unui suport juridic.

Cu referire la cerința reclamantului Stratan Andrei cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, se va accentua că aceste pretenții sunt subsecvente, ce-s determinate de legalitatea actului administrativ individual, a cărui legalitate a fost

constatată în cadrul examinării în ordine de apel al cauzei, fiind pasibile de a fi respinse aceste revendicări ale reclamantului.

Astfel, în circumstanţele de fapt şi de drept stabilite, Completul de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că, instanţa de fond neîntemeiat, cu aplicarea eronată a normelor de drept material și cu aprecierea eronată a probelor administrate, a ajuns la concluzia de admitere a acțiunii, iar din raționamentele expuse supra, acțiunea depusă de Stratan Andrei urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Prin prisma acestor constatări, Completul de judecată, având în vedere faptul că, circumstanțele cauzei au fost incorect apreciate de către instanța de fond, normele de drept material fiind aplicate eronat, reiterează concluzia de a casa integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 06 iunie 2024 și pe cauza dată se emite o nouă decizie, prin care acțiunea în contencios administrativ înaintată de Stratan Andrei către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, cu privire la anularea actelor administrative, se respinge ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art.240 alin.(1) lit. c) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

D E C I D E :

Apelul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, se admite.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 06 iunie 2024.

Se rejudecă cauza și se pronunță o nouă decizie prin care:

Acțiunea în contencios administrativ depusă de Stratan Andrei către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, cu privire la anularea actelor administrative, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Decizia cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Bostan Angela

Cașcaval Andrei